Davut Can

Başarı Evde Başlar

Çocuğun Başarısının Merkezinde Anne-Baba Vardır

Başarı Evde Başlar

© 2017, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. Ltd. Şti.
Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

ISBN: 978-605-151-227-3

Sertifika No: 12451

Hayat Yayınları : 620
Aile ve Çocuk Eğitimi : 56
Kitabın Adı : Başarı Evde Başlar
Kitabın Yazarı : Davut Can
Yayın Editörü : Erol Şahnacı
Metin Editörü : Ahmet Savaş
İç ve Kapak Tasarım : Hayat Yayınları
Baskı Yeri & Tarihi : İstanbul, 2025
Baskı & Cilt : Erkam Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Sertifika No: 51796

Hayat Yayın Grubu

Molla Gürani Mahallesi, Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3
Fındıkzade - Fatih / İstanbul
Tel: 0212 613 11 00 Gsm: 0530 259 80 96
www.hayatyayinlari.com - e-posta: hayat@hayatyayinlari.com
/hayatyayinlari /hayatyayinlari

Başarı Evde Başlar

Davut Can

Hayat

DAVUT CAN
Eğitimci-Yazar

1973 yılında Mersin'de dünyaya geldi, ilk ve orta öğrenimini Mersin'de tamamladı. Trakya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Edebiyat Bölümü'nden mezun oldu.

Yazar, edebiyat öğretmeni olarak görevine devam etmektedir.

Aldığı NLP kursları ile eğitim ve motivasyon sahasında kendini geliştiren yazar, kişisel gelişim-eğitim kitapları yazarak, seminerler vererek tecrübelerinden diğer insanların da yararlanması için çalışıyor.

Kitapları:
Başarı Yolunda Gemileri Yakmak
Başarı Evde Başlar
Eğitim Evde Başlar
Mutluluk Bakış Açımızda

İletişim için:
davut.can.33@hotmail.com

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ 9

1. İLK ÖNCE BİZİM EĞİTİMİMİZ 11

2. FİDANIMIZIN YETİŞECEĞİ ORTAM: AİLEDE HUZUR 20

Çocuğumuzun Potansiyeli 27

3. İNSAN BEYNİ MÜKEMMELDİR 28

Başarı ve Sağlık 30

Motivasyonun Gücü 32

4. İLMİ SEVDİRME YOLLARI 35

5. ÖZGÜVEN 45

Özgüven Aşılamanın Güzel Bir Yolu 52

6. ÖĞRENİLMİŞ ÇARESİZLİK 56

Çocuğumuza Geleceğin Aynasını Tutabilmeliyiz 56

7. DEĞER VERME 60

8. ÇOCUĞA SAYGI 63

9. KIYASLAMA 64

10. BAŞARI KOLAY DEĞİL 66

11. ZOR GÖSTERİLİP KOLAYA RAZI EDİLMESİ 80

İnsan Üzerinde Sözün Gücü 80

12. ÇOCUĞUN BEDENEN ÇALIŞTIRILMASI 82
Çocuklarımıza Gemi Yapmayalım 82
13. ARKADAŞ 90
14. ÇOCUĞUMUZA KİTABI SEVDİRMEK 93
Okumanın Faydaları 95
Okumayı Sevdirmek İçin İlginç Bir Yol 100
Çocuğun Dünyasını Kitapla Aydınlatmak 101
Bir Model - Bir Örnek 105
15. BAŞARI İLE TELEVİZYON VE İNTERNET ARASINDAKİ TERS ORANTI 108
16. İNTERNET 117
17. ÇOCUĞUMUZA HEDEF GÖSTERMELİYİZ 124
Hedefi Olanın ve Olmayanın Hafta Sonları 130
En Fazla Tetikleyen Güç 131
18. BİLGİ ÖĞRENMEYİ SEVDİRMELİYİZ 136
Meyve Yıllar Sonra Alınır 139
Şimdiden Karşılığını Alabilirsiniz 142
19. ÇOCUĞUN İÇİNDEN DERS ÇALIŞMAK GELMİYORSA! 145
Büyük Nehir = Okul Başarısı 149
Birçok Annenin Sıradan Mazereti 154
20. ÇOCUĞUNUZU 'YUNUSÇA' YETİŞTİRİN 157
21. İLERİYİ GÖRSEYDİM KESİN KAZANIRDIM 159
22. BAŞARIDA ANNENİN VE BABANIN BİREYSEL FONKSİYONLARI 167

23. EĞİTİM SABIR İSTER 172
Okuldaki Başarısız Öğrenci İki Yılda Bu Kadar İlmi Nasıl Öğreniyor? 172
24. ÇOCUĞUMUZU MOTİVE ETMELİYİZ 181
25. ÖĞRETMENE ÇOCUĞUNUZUN YANINDA SAYGI GÖSTERİN 191
26. BAŞARI YOLUNDA CEZA 194
27. ÇOCUĞUMUZ ENGELLİYSE 199
28. BAŞARIDA OKUL VE ÖĞRETMENİN FONKSİYONU . . . 202
29. ETÜT MERKEZLERİ 208
30. ETKİLİ ÖĞRENME 210
31. DERS ÇALIŞTIRMA 218
32. SORUMLULUK DUYGUSUNU VEREBİLİYOR MUYUZ? . . . 220
En Özel Öğretmenler: Anne-Baba 221
Bu Kadar Kolay Olanı Niçin Zorlaştırmışız? 223
33. ÇOCUĞUMUZUN ÇALIŞMA ODASI 227
34. DAMAK TADINDA DERS ÇALIŞMA 234
Kız-Erkek Farkı 235
35. SINAVLARA HAZIRLIK 238
Yazarak Ders Çalışmak 240
Kaynak Kitaplar 245
Köle mi Alıyoruz Yoksa Çocuk mu Yetiştiriyoruz? 247
İlim Bir Anda Öğrenilmez 249
36. BİR ANNENİN İNANILMAZ AZMİ 250
37. İLKÖĞRETİME GİDEN ÇOCUĞUMUZA NASIL DERS ÇALIŞTIRACAĞIZ? 258

38. BİRE BİR İLGİ 264
Çocuğumuzun Bilgi Oranı Yüzde Kaç? 269
39. ÇOCUĞUMUZUN BİR GÜNÜ 272
40. SINAV KAYGISI 275
41. BAŞARININ AYRINTILARI 278
Ruhunda Hissettirmek 296
SONUÇ OLARAK 302

GİRİŞ

Birinci kitabımda hitap ettiğim kesim daha çok öğrenciler ve gençlerdi. O kitabımda öğrenciyi, başarının merkezine koymuştum. Gerçekten de başarının merkezinde insanın kendisi vardır. Öğretmen ya da öğrencinin olması bu gerçeği değiştirmez. Fakat başarılı öğrencilerle başarısız öğrencileri inceledikçe bu düşüncem şu şekilde değişti: İlköğretimin birinci kademesinin sonuna kadar başarının merkezinde anne-baba var, ikinci kademesinden itibaren bireyin kendisi geçmeye başlıyor. Bu sonuca şuradan vardım: İlköğretime başarılı olarak başlayan bir öğrenci, ileriki yıllarda da bu sıfatını korumaya devam ediyor. Tembel olarak başlayan bir öğrenci de bu sıfatını korumaya devam ediyor. İstatistikler de bunu doğruluyor. İyi bir üniversiteyi kazanan öğrencilerin %90'ı ilkokuldan beri çalışkan; ancak %10'luk bir kesim sonradan çalışarak iyilerin arasına karışabiliyor.

Hayatta başarılı olanlar, geçmişteki başarılarına bakarak özgüven kazanıp iyi bir motivasyonla çalışanlardır. Başarısız olanlar ise geçmişteki başarısızlıklarına bakıp ümitsizliğe düşerek, özgüvenini kaybedenlerdir. Çocuğun "çalışkan" sıfatını alması için bilhassa ilköğretimin ilk beş yılında dişini sıkıp elinden geleni yapması gerekmektedir. Eğer bunu yapmazlarsa, telafisi hemen hemen mümkün olmayan bir yola girmiş olurlar. İşte bu kitapta, "Çocuğumuzun başarılı olması için anne-baba olarak neler yapabiliriz?" sorusuna cevap bulacaksınız.

Eğitim fakültesinde okuyanlar, çocuk eğitimi ve başarısı ile ilgili birçok bilgiye sahip oluyorlar. Hâlbuki bu bilgilerin sadeleştirilip her anne ve babaya sunulması gerekir. Uzman öğretmenlik için çalışırken, bu önemli bilgilerin anne ve babalara da öğretilmesi gerektiğini düşündüm. Kitabın içerisine bu bilgileri serpiştirdim.

Aynı misallerin iki kitapta da anlatılması hoş olmaz. Kitaplarımın okuyucu kitlesi konularına göre farklı kesimlerden oluştuğundan, kitabımın birini okuyan diğerini okuma gereği duymayabiliyor. Bundan dolayı paralel olan bazı konulardan alıntı yapmak zorunda kaldım. Ayrıca çok önemli gördüğüm bazı noktalara da ehemmiyetine binaen, atalarımızın "Ettekrarü ahsen velev kene yüz seksen." (Güzel olan şey, yüz seksen kere tekrar edilse yine güzeldir.) dediği gibi birkaç defa değişik yerlerde değindim.

Gelelim asıl meseleye: Her anne-baba, çocuğunun özgüven sahibi olmasını, kendi ayakları üstünde durmasını, hayatta büyük başarılara sahip olmasını, iyi bir kişilik sahibi olmasını ister. Ancak bunu gerçekleştirmek için elindeki şartları yeteri kadar değerlendirmez. Değerlendirmediği için de çocuğu başarısız olur, başarısız olunca da suçu kendinde aramak yerine hep başkalarında arar. Hâlbuki bir insan işaret parmağıyla suçluyu gösterirken, başparmağı hariç diğer üç parmak da insanın kendisini gösterir. Yani karşımızdaki kişi bir suçlu ise biz ondan üç katı suçluyuz. Bu kitapla anne baba olarak suçumuzun biraz azalacağını umut ediyorum.

1. BÖLÜM

İLK ÖNCE BİZİM EĞİTİMİMİZ

En başta biz anne babalar, çocuğumuzun başaracağına inanmalıyız. Çocuğumuzun başaracağına inanırsak, ona güvenirsek, o da kendine güvenecektir. Çocuğun kendisine en yakın hissettiği, hayatta en fazla değer verdiği anne ve babalar olarak çocuğun başaracağına güvenmezsek, çocuk kendisine hiç güvenmeyecektir. Kendisine güvenmeyen, özgüveni olmayan bir insan da her sahada işleri savsaklar, "Zaten ben bu işi yapamayacağım." der ve o işi kötü yapar ya da hiç yapamaz.

Bir anne-baba şunu bilmelidir ki, bütün insanlar yaklaşık olarak aynı kapasitede yaratılıyor. Hiçbir millete torpil geçilmiyor. Yani Cenab-ı Allah, Yahudileri, Japonları ve Almanları üstün zekâlı yaratıp da Arapları, Kürtleri, Türkleri, Afrikalıları geri zekâlı yaratmıyor. Her insanın beyin ağırlığı ortalama bin üç yüz gramdır ve her beyinde yaklaşık aynı potansiyel güç vardır.

Bu duruma göre, dünyada bazı milletler süper güç olurken bazıları niçin onların kölesi oluyor? Niçin bir buçuk milyar nüfusa sahip elli beş İslam ülkesi, Konya kadar toprağı olan ve on milyon nüfusu bile olmayan bir İsrail karşısında dik duramıyor?

Nüfussa nüfus, topraksa toprak, bizde her şey var ama en önemli şey yok: Azim, gayret, hedef, ideal, ülkü… O olmayan şey olmayınca da olanların faydası olmuyor.

İsrail'de ise bilgi, ilim, teknoloji, azim, çalışkanlık var ve bunun sonucunda güç onların elinde. Bizlerde ise tembellik ve uyuşukluk var. Anne-baba yeteri kadar bilgiyle, kitapla haşır neşir olmayınca çocuk da o sahada anne-baba gibi bilgide, kitapta, ilimde geri kalıp başarısız oluyor.

Birçok veli, çocuğu başarısız olunca şöyle diyor: "Herkes üniversiteyi kazanırsa, kim inşaatlarda çalışacak, kim meyve ve sebze üretecek, devletin görevi olan temizlik işlerinde kim çalışacak?" Bu, çok gülünç bir savunma mekanizması. Milyonlarca Türk insanı Almanya'da ve diğer ülkelerde ne arıyor? Niçin benim vatandaşım, el âlemin ülkesinde en ağır işlerde çalışıyor? Bir Alman, bir İngiliz, bir Fransız Türkiye'de çalışıyor mu? Çalışsa bile bir Türk'ün orada çalıştığı ortam ile onların burada çalıştığı ortam aynı mı? Bizimkiler orada işçi statüsünde, onlar ise burada ağa statüsünde!

Bir yazarımız Macaristan'ın sokaklarını süpüren bir Türk'le karşılaşınca şunu söylüyor: "Bari bu ülkede bu işi yapma. Biz bunların yüz yıllar boyunca efendisiydik. Şimdi uşağı olduk. Sokaklarını bize temizlettirerek bir nevi geçmişin intikamını alıyorlar."

O işçi ne yapsın? Çoluk çocuğunun ekmek parası için, helal para kazanmak için oralara kadar gitmiş.

Babam yetmişli yıllarda Almanya'ya işçi olarak gidiyor. Almanlar, gelen Türklere ilk zamanlar değer vermişler, adam yerine koymuşlar. Dört beş yıl sonra işlerini düzene koyduktan sonra hor ve hakir görmeye, aşağılamaya başlamışlar. Babam da kendi kendine "Vatanımda kuru ekmek yerim fakat bunların aşağılamalarına dayanamam." demiş ve kesin dönüş yapmış. Şu anda Arabistan'ın, Kuveyt'in bütün ağır işlerini başka milletlerin insanları yapıyor.

İngiltere, Fransa, Almanya, Japonya, İsrail gibi dünyanın gelişmiş ülkelerindeki fabrikalarda çalışanların çoğunluğu kendi milleti değil. Sen de fabrikanı kur, çalışacak adam bulursun. Üstelik Türkiye'de üretilen meyve ve sebzenin en iyisi, en kalitesi Avrupa'ya ihraç ediliyor. Adamlar üretmiyor ama üretenin tükettiğinin daha kalitesini tüketiyor.

Sonuç olarak akla, bilgiye, ilme, bilime, teknolojiye önem vermek zorundayız. Bunun ilk basamağı da evde başlıyor. Çocuğumuzun zihin tarlasına bunları serpersek hasat zamanında bunları biçeriz. Macaristan'da çalışan temizlik işçisinin suçu yok. Olsa olsa babasının suçu vardır. Babası onu ilme yönlendirseydi, bir ilme ve bilgiye dayanan meslek sahibi olsaydı, orada temizlik işinde görev almazdı.

"Deha yüzde bir yetenek, yüzde doksan dokuz terdir."

(Edison)

Edison, bu vecizeyi kendini geliştirmek isteyenlere söylemiş ama ben anne-babalara ithaf ediyorum. Çünkü belli bir yaşa kadar anne-baba ter dökecek ki çocuklar ter dökmeye alışabilsinler. İleriki yıllarda çocuğumuzun üzerine gelen oklar hedef olarak bizi göstermeden, üzerimize düşen görevi şimdiden yapmaya başlayalım. Hacı Bektaş Hazretleri bu konuda şöyle der: **"Çocuklarına kıyan ülkelerin geleceği, çocuklarını yüce tutan ülkelerin elinde kalır."**

Davranışçı Öğrenme Kuramı'nın kurucusu Watson, çocuk eğitimi ile ilgili şu çarpıcı ifadeyi kullanmaktadır: **"Bana bir düzine çocuk verin, onları istediğim gibi yetiştiririm. Garanti veririm, istediğimi bilim adamı, hatta istediğimi hırsız bile yaparım."**

Soruyu tekrar soralım: Dünyadaki bütün insanların yaratılışı aynı olduğu halde niçin arada bilgi ve teknoloji açısından çok büyük fark var? Hepimiz biliyoruz ki onlar çalışıyor, biz yatıyoruz. Peki, onları çalıştıran, yerinde durduramayan güç niçin bizde yok?

İşte bunun cevabı, bu kitabın yazılma nedenidir. Çünkü o çocukları ve o beyinleri yetiştirecek olan anne ve babalar, yani bizler, geleceğin büyük adamları olacak çocuklarımızı kendi ellerimizle köreltiyoruz. Japonların ağaca şekil verme sanatının ince-

liklerinden olan "bonzai"yi biliyorsunuz. Orada esas olan şudur: Devasa ağaçlardan olan ladinin, meşenin, çamın ya da herhangi bir büyük ağacın tohumunu ya da çok küçük bir fidanını alıp bir saksıya dikiyorlar. Devamlı kök ve dallarını buduyorlar. Normalde çok büyük olacak olan o ağaç iki yüz-üç yüz yaşına gelse de o türün bir minyatürü olarak, ufak bir saksıda yaşamaya devam ediyor. Aynı ağacı, yetişeceği bir toprağa dikmiş olsaydınız, o ağaç saksıdakinin bin-iki bin misli büyüyecekti; ama siz ona yetişeceği uygun zemini hazırlamadınız, o da bodur kaldı.

Maalesef bizler de çocuğumuzun gelişmeye müsait olan beynini, ahlakını sözlerimizle, yaşayışımızla, hal ve hareketimizle kesiyor, kısıyor, engelliyoruz. Evladımızın harika bir sistemle ve donanımla dünyaya geldiğini ve bu donanımı kullanabildiği oranda da mükemmelleşeceğini bilmiyoruz. "İnsan, bilmediğinin cahilidir." sözünün işaret ettiği gibi de elimizdeki bu harika ürünün çok az bir bölümünü değerlendiriyoruz. Geriye kalan %95'lik bölümünü çöpe attığımızdan haberimiz dahi olmuyor.

Her şeyiyle tam donanımlı bir otomobil alıyorsunuz. Antalya'nın kavurucu sıcağında yıllarca sadece camları açarak serinleyebiliyorsunuz ve kışın en soğuk günlerinde de otomobilde üşüyerek seyahat ediyorsunuz. Bu şekilde yıllarca otomobili kullandıktan sonra satmaya karar veriyorsunuz, satma aşamasında bir de bakıyorsunuz ki otomobilinizin aksamları arasında en iyi kalitede olan soğutma (klima) ve ısıtma sistemleri var. Onca yıl kavurucu sıcakta boşuna yandığınıza mı yoksa o soğuk kış günlerinde boşuna donduğunuza mı üzüleceğinizi şaşırırsınız. Zamanında haberiniz olsaydı ne üşürdünüz ne de yanardınız.

İşte biz de bunun gibi, elimizdeki harika potansiyelin kıymetini tam olarak anlayamıyoruz. Anlayanlar anladığı kadar çocuğun eğitimiyle ve başarısıyla ilgileniyorlar. Şunu iyi bilmeliyiz ki çocuğumuzun eğitiminin ve başarısının birinci kuralı, ona "Ben mükemmel yaratıldım, istediğim ve çalıştığım takdirde başaramayacağım bir şey yoktur." özgüvenini vermektir. Bir anne-baba olarak çocuğumuzun ahlaklı ve başarılı bir birey olacağına canı

gönülden inanırsak ve ona göre hareket edersek, çocuğumuza özgüven verebiliriz.

Oğlumuzun İstanbul'u alacağına inanmışsak, onu İstanbul'u alacak şekilde yetiştiririz, hatta çok büyük riske girerek tahtımızı on iki yaşındaki oğlumuza bırakarak Manisa'ya çekilebiliriz. Bu, bir baba ile oğul arasındaki güvenin ve çocuğa 'özgüven' vermenin yansımasıdır.

Burada II. Murat, oğlu Mehmet'e şu mesajı veriyor: "Ben sana o kadar güvendim ki sen daha on iki yaşındayken sana tahtı bıraktım. Bugün olmazsa yarın ama mutlaka İstanbul'u almalısın."

Bu şuurla yetişen delikanlı, yetmiş yaşındaki veziri Çandarlı Halil Paşa'nın "Oğul, yaşın küçük, İstanbul defalarca kuşatıldığı halde alınamadı. Ümmet-i Muhammed'in ordusunu, evladını boşuna ateşe atma, fethin daha zamanı var, bekle." gibi sözlerine karşılık kendinden emin bir şekilde şu karşılığı verir: "Lala, ya ben İstanbul'u alırım ya da İstanbul beni!"

Artık mesele bitmişti, gemiler yakılmıştı, geriye dönüş yoktu ve İstanbul alındı. Çünkü İstanbul'un alınması emrini Dünya'nın gelmiş geçmiş en büyük insanı vermişti. O emri veren kişiyi de Fatih Sultan Mehmet, canından çok seviyordu. Sevdiği insanın emrini yerine getirirken ölmek, Sultan Mehmet için bir şerefti. İstanbul'u alırken ölürse şehit olacak ve Allah'ın izniyle cennete gidecekti. Şehit olmadan İstanbul'u alırsa da Peygamberimizin övgüsüne mazhar olacak ve Allah'ın izniyle yine cennete gidecekti. Her iki durumda da kapılar cennete açılıyordu. Bu cennet müjdesini de şu ayete bağlıyordu:

"O halde o geçici dünya hayatını, âhiretin ebedi hayatı karşılığında satacak olanlar, Allah yolunda savaşsınlar. Her kim Allah yolunda savaşır da öldürülür veya galip gelirse, her iki halde de Biz ona yarın pek büyük bir mükâfat vereceğiz." (Nisa Suresi, 74)

Peki, Sultan Mehmet bu duygu ve düşünceye nasıl ulaşmıştı? Diğer padişahlar niçin bu şekilde düşünüp de İstanbul'u alamadılar? İşte bunun sırrı:

II. Murat, Akşemseddin Hazretleri'ne "Hocam, İstanbul'un fethi bize nasip olur mu?" diye sorduğunda, Akşemseddin biraz düşündükten sonra II. Murat'a şu karşılığı verir: "Hünkârım, fetih sizden ziyade şu beşikte yatan bebeğe nasip olacağa benziyor."

II. Murat, "Nereden tahmin ettiniz?" deyince, Hoca şu karşılığı verir: "Şu odanın atmosferini bir inceleyin. En üstte Kur'an-ı Kerim, onun altında tefsirler ve hadis kitapları ve diğer fen ilimlerine ait kitaplar. Diğer bir yanda seccade ve teşbihler. Sarayın çevresinde de âlimler. Bu havayı teneffüs eden çocuk, elbette İstanbul'u alacak şekilde yetiştirilecektir. Peygamberimizin müjdesi, ancak bu havayı teneffüs ederek yetişen bir şehzadeye nasip olacaktır."

Evet anne-babalar, çocuğumuzun aile içinde teneffüs ettiği havayı nasıl düzenliyoruz? Hangi aile nasıl bir ortam hazırlayabiliyorsa, o ortamın sonucuyla ileride yüzleşecektir. Bunun maddiyetle ilgisi yoktur. Geliri yüksek olan ailenin çocuğu hırsızlıktan yakalanırken, çok fakir bir ailenin çocuğuna verdiğiniz hediyeyi kabul ettiremiyorsunuz ya da hiç etüt merkezine gitmeyip özel ders almadığı halde her sene TEOG'da, LGS ve LYS'de birinciliği alan gariban ailelerin çocuklarıyla karşılaşıyorsunuz. Bunun yanında milyarlarca lira döken velilerin çocukları da hiçbir yer kazanamıyorlar.

Bundan dolayı bir an önce çocuğumuzun içinde bulunduğu havayı maddi ve manevi başarılara imza atabilecek şekilde değiştirmeye çalışalım. Çocuklarımızın kavram haritasını bu şekilde oluşturmak için çaba sarf edelim.

Büyük insanların hayatlarını incelediğimizde mutlaka şunu görürüz: Ailesinde ilme, kitaba, okumaya değer veren bir anne ve baba vardır. Bu insanlar yıllarca çocuklarının maddi ve manevi eğitimleri üzerinde durmuşlardır. Bununla da yetinmeyip onların ruhlarını ilmek ilmek, sanki bir kanaviçe işler gibi işlemişlerdir. Bilim, sanat, spor ve askeri alanlarda adını duyurmuş büyük insanların çoğunun temelinde önce anne ve babalarının, sonra da çevredeki insanların etkisi vardır. Bizim tarihimizden ve dün-

ya tarihinden bununla ilgili binlerce örnek verilebilir. Bunlardan birkaçını hatırlamakta fayda var.

Mevlana Celaleddin'in büyüklüğünü düşünürken akla ilk gelen husus, büyük âlim olan babası Bahaüddin Veled ve annesi Mümine Hatun'dur. Mevlana'ya devamlı hedefler gösteren Mümine Hatun, oğlu Celaleddin'in yükselmesinde adeta bir kaldıraç görevi yapacak olan şu sözü söyler: "Babandan devamlı fazla oku oğlum. Unutma ki evladı babasını geçemeyen bir millet yükselemez."

Babası öğretmen olan Rıza Tevfik Bölükbaşı, babasından şu şekilde bahsediyor: "Benim ilk terbiyemi üstlenmişti. Bir şey öğretmeye o kadar meraklıydı ki boş olduğu anda bana bir şeyler öğretmeye çalışırdı. Hatta bazen yolda durur, bastonunun ya da şemsiyesinin ucuyla toprak üzerine geometrik çizgiler çizer ve geometride de bildiklerini öğretmeye çalışırdı."

Prof. Dr. Sefa Saygılı da "Babam, şehrimizin yardımsever ve sevilen doktorunun adını bana verdiğini hep söylerdi. Sanki ben bunu şuuraltı bir hedef olarak kabul ettim ve adını aldığım o doktor gibi olmaya çalıştım, çalışıyorum." demiştir.

Mehmet Akif'in babası, oğlunun eğitimine özel önem verirmiş. O kadar ki, onu gezdirirken yolda bir şeyler öğretmeye çalışırmış. Akif bu konuda, "Çok kelimeleri, çok kaideleri böyle gezerken babamdan öğrendim." demektedir.

Edison, okulda başarısızdır. Öğretmenleri, "Bu okuyamaz." diyerek geri gönderirler ama annesi oğluna devamlı "Oğlum, ben sana güveniyorum, sen her şeyi öğreneceksin." Diyerek, bütün bildiklerini evde öğretmeye başlar. Hiçbir şekilde taviz vermeden, oğlunu kendisi eğitir. Özel öğretmen gibi, hatta bir öğretmenin gösterebileceği sevgi ve şefkatin daha fazlası olan anne sevgisi ve şefkatiyle okutur. Sonuçta oğlu büyük bir mucit olur, binin üzerinde patent alır ve dünyayı aydınlatan lambayı bulur.

Ünlü basketbolcu Michael Jordan, lise ikinci sınıf öğrencisi olduğu yıllarda okul basketbol takımına seçilememiş ve eve gel-

diğinde ağlamıştı. Annesinin, "Oğlum, bugün seçilemeyebilirsin, yarın seçilemeyebilirsin ama bir gün mutlaka seçileceksin, yeter ki içindeki basketbolcu olma isteğini öldürme." sözü, Jordan'ın ufkunu açmıştı. Takıma seçilemediği halde okul dışında devamlı basketbol oynamaya devam etti ve ertesi yıl okulun takımına girmeyi başardı. Daha sonra "Dünya'nın en başarılı basketbolcusu" unvanını aldı. Bu başarının arkasında sır, kendisinin çok sevdiği ve en fazla da kendisini seven bir insan olan annesinin "İçindeki basketbolcu olma isteğini öldürmezsen mutlaka okul takımına seçilirsin." sözüydü. Annesi ona güvenmişti. Annesinin güvendiğini anlayınca Jordan'da özgüven oluştu ve çalışmalarına devam etti, sonuçta basketbol kapasitesini en iyi kullanan insan o oldu. Acaba bundan sonra hangi anne, çocuğuna bu sahada daha fazla güvenecek ve o çocuk Jordan'ı bile gerilerde bırakacak?

Hekimoğlu İsmail bu konuda şunları söylüyor: "Babam kasaptı, benim de kasap olmamı çok istiyordu. Fakat annem aşırı derecede ısrar etti, "Memur olacaksın!" dedi. Ben de okumak zorunda kaldım. Tahsile devam ederken, askeri liseye girmeye karar verdim. En iyi dersim beden eğitimi olmasına rağmen bu dersin imtihanını kaybettim. Şimdi düşünüyorum. Eğer askeri liseye girseydim ya da kasap olsaydım yazmış olduğum birçok kitabı yazamayıp birçok kişinin hayatına dokunamazdım."

Evet, anneler! Hekimoğlu İsmail'i annesi kendi haline bıraksaydı, hayır hayır kocasının isteğine bıraksaydı, biz şu anda ne 'Minyeli Abdullah'ı okuyup izleyecektik ne 'Bir Deli ile Evlendim'i okuyacaktık ne de 'Derdimi Seviyorum' serisini ve diğerlerini… Belki de yüzlerce eser gün yüzüne çıkma fırsatı bulamadan zamanın karanlık koridorlarında kaybolup gidecekti. Annesi oğlunun okuması için iyi ki '**aşırı derecede**' ısrar etmiş. Bu konuda kocasının isteğini dahi dinlememiş ve kocasını ikna etmiş.

Oğlumla trafikte ilerlerken önümüzdeki aracın plaka harflerinin içinde bulunduğu kelimeleri bulma yarışmasını ara sıra yaparım. Yahut da ortaya bir kelime atarız, o kelimenin son hecesiyle başka bir kelime türetiriz. Hiç aklıma gelmeyen kelimeleri

söylediğinde, "Bravo, harika, aklın iyi çalışıyor, tebrikler…" gibi sözlerle oğlumu onurlandırırım. Oğlum ilkokul ikideyken ona yedişerli, sekizerli ve değişik rakamlarla toplama işlemleri yaptırırdım. Siz de bu gibi zamanları kollayarak çocuğunuzla hem iletişim kurabilir hem de beyin jimnastiği yaptırabilirsiniz.

Sonuçta her insan eşit yaratılmıştır, önemli olan elimizdeki malzemeyi en iyi şekilde kullanabilmektir. Hiç kimse de elimizdeki malzemeyi, yani büyütüp yetiştirdiğimiz çocuğumuzu bizden daha iyi tanıyamaz, bilemez, sevemez ve geleceğini düşünemez.

Bir sınıfta ortalama otuz öğrenci olduğunu düşünürsek, bir öğretmen bir öğrenciyle özel olarak bir derste üç dakika ilgilenemez. İlgilenirse, ders işlemeye zaman bulamaz. İlgilendiğini düşünelim; siz bu üç dakikayı günün ders saatiyle, haftayla, ayla, yılla çarptığınızda karşınıza sekiz ayda 2 bin 880 dakika çıkıyor. Bunu saate böldüğünüzde kırk sekiz, onu da güne böldüğünüzde iki gün çıkıyor. Yani bir yıl boyunca çocuğumuzun öğretmeni öğrencisiyle toplam üç gün bile ilgilenmesi imkânsız görünüyor. Öğretmen ne kadar ilgilenirse ilgilensin birkaç yıl sonra o öğrencisini büyük ihtimalle unutup gidecek.

Ama bir annenin bir-iki çocuğu var. Çocuk, yılın sekiz ayında hafta içi günlerde günün dörtte birini, yani altı saatini okulda, geriye kalan bütün saatlerini de evde geçiriyor. Hafta içinin dörtte üçü, hafta sonlarının, sömestr tatilinin ve yaz tatilinin tamamını evde geçirmiş oluyor. Yani, asıl öğretmen anne-baba oluyor ve okulun temeli evde atılıyor. Bundan dolayı da başarı evde başlamış oluyor.

2

FİDANIMIZIN YETİŞECEĞİ ORTAM: AİLEDE HUZUR

"Geçimsiz ve mutsuz eşlerin çocuk yapmaya hakkı yoktur."
(Wilhelm Stekel)

Bir ailede sağlıklı bir neslin yetişmesini istiyorsak ilk önce o ailede "huzur" olmalıdır. Aile bireyleri birbirlerini gördüklerinde sevinç duymalıdır. Evde ne kadar sorun varsa hepsi tatlılıkla, huzursuzluğa yol açmadan çözülmelidir.

Aile içinde "sen suçlusun" sözü geçmemelidir, eğer bu söz kullanılırsa o ailede huzurun ana temeli yıkılmış demektir. Ortada bir sorun varsa, ipler kopma derecesine gelmişse, burada suç her iki kişide de vardır. **Bir ip iki ucundan tutulmuyorsa o ip gerilemez.** Bir tartışma anında, ipler gerilmeye başladığı anda, eşlerden biri ipin ucunu bırakacak ve alttan alacak ki o ip gerilmesin, ailede ipler kopma noktasına gelmesin. Zaten eşlerden biri devamlı elindeki ipi gevşek tutarsa diğer eş ilerleyen günlerde bu durumun farkına varacak ve o da ipi gevşek tutmaya başlayacak, böylece ip hiçbir zaman gerilmeyecektir. Bunun sonucunda da "suç sendeydi, ipi hep sen geriyorsun" gibi cümleleri kurmaya gerek kalmayacaktır.

Şunu tekrar tekrar söylemek istiyorum: Bir ailede çocukların bedenen ve ruhen sağlıklı büyümesinin birinci şartı, o ailenin huzurlu ve mutlu olmasıdır.

Araştırmaların sonucunda şu gerçek ortaya çıkmıştır: Düzenli ve huzurlu bir aile hayatı, çocuğun okul başarısını olumlu etkiliyor. Bir insan genel olarak herhangi bir şeyi öğrenirken aklının %20'sini, duygularının ise %80'ini kullanır. Yani bir insana bir şeyi istemeyerek, zorla öğretmeye çalışırsanız ya da o bilgiyi insan öğrenirken morali bozuksa, aklında başka şeyler dersten daha önde yer alıyorsa, o kişi dersi diğer durumdan yaklaşık dört kat daha zor öğrenecektir.

Eğitimin ve başarının merkezi evdir. Ev sağlam temeller üzerine kurulmuşsa orada eğitim de başarı da kendiliğinden gelecektir. Huzurun, saygının ve sevginin olmadığı ev ortamlarından sağlıklı nesillerin yetişmesi çok zordur.

Bir akvaryumda balıklar beslediğinizi ve balıklarınızın kirli su nedeniyle teker teker öldüğünü düşünün.

İlk önce akvaryumun içindeki suyu temizlemeniz gerekir. Akvaryumdaki balığı on defa değiştirseniz de akvaryumun içindeki mikroplu suyu değiştirmediğiniz müddetçe hiçbir sonuç elde edemezsiniz. O pis suya en sağlam balıkları dahi atsanız belli bir zaman sonra o balıklar da hastalanıp ölecektir.

Eğer gerçekten balıkların sıhhatli bir şekilde yetişip büyümesini istiyorsak, ilk önce yaşayacakları suyun temizliğine, hijyenine dikkat etmek zorundayız. Akvaryum tertemiz olmalı ki oraya hasta gelen balıklar bile iyileşsin. Akvaryumun pompasından devamlı oksijen püskürtürsek ve akvaryuma vitamin ilacı damlatırsak orada hasta olan balıklar da iyileşmeye başlayacaktır.

Okul başarısında, ailede verilen okul öncesi eğitimin payı büyüktür. Okula yeni başlayan bir çocuğun başarılı veya başarısız olacağı daha baştan bellidir. Pedagoji bilen bir öğretmen bir hafta içinde öğrencilerini gözlemleyerek aileleri hakkında bir kanaate varabilir. Ailede sevilen, değer verilen, özgüven ve sorumluluk

kazanmış bir çocuk, öğrenme merakıyla doludur. Bakışları sevecen ve parlaktır. Sırada oturmasıyla, öğretmeni dinlemesiyle, derse katılmasıyla, verilen ödevi zamanında yapmasıyla, kurallara uymasıyla ve diğer hâl ve hareketleriyle kendini belli eder.

Çocuğu okula göndermeden, çocuğun psikolojisini okula ve bilgiye hazır edeceğiz ki bilgileri rahat bir şekilde alabilsin. Küçücük çocuk evde huzursuz ve mutsuzsa, o psikolojiyle okula gidiyorsa, yani bilginin geçebileceği kanallar kapalı olarak okula gitmişse, okuldaki öğretmen ne yapsın? Anne-baba, çocuğun ilim ve bilim yollarını bu şekilde kapatarak okula gönderiyor. Öğretmen bu yolların açık ya da kapalı olduğunu tam olarak anlayamıyor ve her öğrenciye aynı şekilde bilgileri veriyor. Anne baba da "Benim çocuğum niçin diğerlerinden geri kalıyor?" diyerek öğretmeni suçluyor. Kendi hatası olan "evdeki huzursuzluk" aklına bile gelmiyor.

Peki, çocuğun başarısı için ev ortamı nasıl olmalı?

Çocuk derse oturduğunda ruhunda hiçbir sıkıntının bulunmaması gerekir. Bir öğrencimin birinci dönem notları çok iyiydi, ikinci dönemin sonlarında notları çok düşmüştü. Bir gün teneffüste öğrenciyi yanıma çağırdım ve bunun sebebini sordum. Öğrencinin verdiği cevap enteresandı: "Hocam, babam arabamızı satarken satış için imzayı atıyor. Alan şahıs da 'Şu anda banka kapandı. Ben sana parayı yarın sabah veririm.' diyerek arabayı babamın elinden alıyor. Üç aydan beri babam parayı alamadı. Her gün akşam evde tantana, ağız dalaşı oluyor. Annem devamlı babama kızıp bağırıyor. Bu sefer babam da anneme bağırıyor. Evde devamlı huzursuzluk var, ben de derslere çalışamıyorum."

Öğrenci bana bunları söylediğinde eğitim öğretim yılının sonu gelmişti. Kısaca ona empati olayını anlattım. Annesine şu soruları sormasını istedim:

1) Babam böyle olacağını bilseydi, imza atıp arabasını eliyle teslim eder miydi? Hangi insan aldatılmak ister?

2) Babam böyle bir hataya daha önce düştü mü? Yani bir ısırıldığı yerden ikinci kez mi ısırıldı?

3) Babam, senin üzülmenden ve bizim üzülmemizden zevk mi alıyor?

Bütün bu sorulara annenin cevabı "hayır" olacaktır. O zaman bir insanı hep suçlu gösterip herkesin moralini devamlı bozmaya ne gerek var? Yıllarca bu hatayı başa kaksan ne kazanacaksın? Üstelik çocuğunun eğitim hayatını da engelliyorsun. Belli bir zaman sonra o araba yeniden kazanılabilir ama çocuğun eğitim zamanı bir daha geri gelmez.

Üzeyir Garih öldürüldüğünde, çok yakın dostu ve onlarca yıllık iş ortağı İshak Alaton, öldürülen iş ortağı hakkında şunu demişti: "Çok uzun yıllardan beri ortağız. Kaç defa iflas ettik, yeniden ayağa kalktık fakat hiçbir zaman birbirimize 'Bu zarar senin hatandan dolayı oldu.' diyerek birbirimizin kalbini kırmadık."

İki Yahudi arkadaş yıllarca iş için beraber olup birçok kez iflas ettikleri halde bir kerecik olsun birbirlerinin kalplerini kırmıyorlarsa, biz de hayatlarımızı paylaştığımız eşlerimizin kalbini katiyen kırmamalıyız.

Sertlik sertliği, şiddet şiddeti doğurur. Atalarımız, "Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır." sözünü boşuna dememiş. Yılan kadar soğuk olan bir adam bile tatlı dille hizaya gelir. "Tatlı dilden, iyilikten, güzellikten anlamıyor" dediğimiz bizim eşimiz, yılandan daha soğuk değildir herhalde!

Aile içinde huzursuzluk olsa da mümkün olduğunca bunu çocuklara hissettirmemeye çalışmalıyız. Şu fıkra buna iyi bir örnek niteliğindedir: Yüz on yaşındaki bir adamla yüz beş yaşındaki kadın boşanmak üzeredirler. Mahkemeye çıkmışlar, "Anlaşamıyoruz ve boşanmak istiyoruz." demişler. Hâkim, "Madem anlaşamıyordunuz bu kadar yıl niçin beklediniz?" deyince, adam "Boşanmamızdan çocuklar olumsuz etkilenmesinler diye onların ölmesini bekledik." demiş.

Çocuğu ailede en fazla mutlu eden sevgi, anne ve babanın birbirini sevmesidir. Eğer ailede anne-baba kavgası varsa, çocuktan sağlıklı bir gelişme ve başarı beklemek hayaldir.

***"Mutsuz bir kadın, mutlu çocuklar yetiştiremez. Çocuğunun iyi yetişmesini isteyen adam önce çocuklarının annesini sevsin, onu mutlu etsin ki çocukları da mutlu olsun."* (Sema Maraşlı)**

Bir kişi suç işliyorsa o kişi büyük ihtimalle sevilmiyordur ya da sevildiğini bilmiyordur. Çünkü suç işlerken yakalanınca kendisini sevenlerin çok üzüleceğini hissederse büyük ihtimalle o suçu bir daha işlemeyecektir. Aynı şekilde kendisinin başarısıyla sevinenlerin olacağını bilse başarısı daha çok artacaktır.

İlkokul yıllarında yazın yaylaya çıktığımızda amcaoğulları ile beraber dağdan sırtımızda eve kuru odun getirirdik. Ben o kuru odunları annemden bir "aferin" almak için getirirdim. Sevgimi pekiştirmek, sevildiğimi duymak için bu kadar zahmete katlanırdım. Annem de beklediğimi fazlasıyla verirdi.

Acaba şu anda anne ve baba olan bizler, çocuklarımızın bizden ne kadar sevgi beklediğini biliyor muyuz? Ne kadar da bilsek, beklenileni tam olarak karşıladığımızı zannetmiyorum. Çocuklarımıza karşı sürekli tatlı dilli olalım, mümkün mertebe çocuğumuzla konuşurken yüzümüzü sertleştirerek değil, tebessümle konuşalım.

"Mümin kardeşine tebessüm etmen sadakadır."

(Hadis-i Şerif)

"Özelikle eşinize ve çocuklarınıza seslenirken sesiniz çiçek açsın. Gülen gözlerinizle ve içten tebessümlerinizle evinizi aydınlatın."

(Ahmet Maraşlı)

Nerede saygı ve sevgi beraberse, orada bireyler arasında güven hoşgörü vardır. Bunların olduğu yerde disiplin vardır. Disiplinin olduğu yerde huzur, huzurun olduğu yerde başarı vardır.

Vermeden almayı beklemek boşunadır. Vereceğiz ki karşılığını alalım. Çocuğumuza bol bol sevgi vereceğiz. Çocuğumuz sevginin tadını alınca, bu sefer kendini daha çok sevdirmek için istediklerimizi mümkün olduğunca yerine getirmeye çalışacaktır. Biz de çocuğumuzun bu sevgisini derslere kanalize edersek, dersleri de sevmeye başlar. Yani, "Hadi evladım, hadi koçum, şu soruları çöz de anneni babanı bir sevindir." dersek, çocuğumuz sadece bizi memnun etmek için, bizi sevindirmek için, bizden bir öpücük almak için o soruları çözdüğüne şahit olacağız. Bu şekilde çocuklarımızı derslere ısındırabiliriz. Isınınca da kendisi devam eder gider.

"Çocuklarımıza sadece sevmeyi öğretebilsek, vermeyi de (seven verir) öğrenirler ve böylece huzurun ve mutluluğun yoluna girebilirler."

(Yavuz Bahadıroğlu)

Bir fidanın yetişip güzel bir ağaç olması için yıllarca emek harcıyoruz. Bir çekirdeğin toprağa atılıp oradan filizlenerek yeryüzüne çıkması, belli aralıklarla sulanması, aşılanması ve oradan alınıp asıl yerine dikilmesi, daha sonrada çeşitli merhalelerden geçerek bir ağaç olması, gerçekten kolay bir iş değildir. Bir çekirdeğin ağaç olması için çok emek verilmektedir.

Bizim gerçek fidanlarımız, geleceğimiz olan çocuklarımızın eğitimi için ne kadar zaman ayırıyoruz? Çocuğu yetiştirmeyi, çocuk büyütmek anlamında kullanmıyorum. Çünkü herhangi bir çekirdeği toprağa atsan o da büyür ve gelişir; fakat o ağaç yabani olacağından kimseye faydası olmaz. Doğan bir çocuğun bedeni öyle veya böyle büyür gider, ya ruhu ne âlemde? O büyüyen bedene oranla kişiliği nasıl gelişiyor? İşte eğitim asıl burada başlıyor. Önemli olan onun iyi bir insan olmasıdır. Çocuğumuzun iyi bir insan olmasını istiyorsak, onun eğitimine çok büyük önem

vermemiz gerekir. Şunu kesinlikle unutmamalıyız ki, en büyük yatırım çocuğun eğitimi için harcadığımız yatırımdır.

"Başağın iyi yetişmesine engel olan şey zararlı otlar değil, çiftçinin ihmalidir."

(Konfüçyüs)

Sen toprağa attığın tohumu takip edip suyunu gübresini vermezsen, zararlı otları temizlemezsen o tohumdan (o çocuktan) hayır bekleme! Bununla beraber şunu da söylemekte fayda var: Sen toprağa tohumu attıktan sonra her türlü bakımını yaptığın halde yine de verim elde edemediysen, kendine "Ben elimden gelen her şeyi yaptığım halde istediğim verimi alamadım. Yan komşum benim baktığımın yarısını dahi bakmadı ama mükemmel verim elde etti. Demek ki benim kaderimde rızkım bu kadarmış." deyip üzülmezsin. Ama hiçbir şey yapmayıp bütün tohumu ziyan edersen, pişmanlıktan kendini kurtaramazsın, pişmanlık içini kemirip durur.

İstisnanın kaideyi bozmaması şartı ile bu da bir kuraldır: Ne ekersen onu biçersin. Yani kim ne kadar emek sarf ederse, karşılığını o kadar alır.

Irmakta akan suya müdahale etmezsen bu su hiç kimseye faydalı olamadan akıp denize karışıp gidecektir. Kendi halinde akan bu suya müdahale ederek belli arklarla ve borularla sulamak istediğin bahçenin başına getirip, bu kadar emekten sonra "Artık benden bu kadar!" diyerek rastgele bahçeye bırakırsan, hele bir de arazi eğimli ise o bahçeden doğru dürüst bir ağaç sulanmadan su akıp gider. Hatta birçok yeri yırtarak bahçedeki verimli toprağı götürür. O su fayda yerine zarar vermiş olur. Hayat kaynağımız olan suyu belli bir düzene sokup da ağacın dibine akıtırsan, o sudan en iyi şekilde yararlanmış olursun.

Bundan dolayıdır ki çocuğumuzu da kendi haline bırakamayız. Belli bir emek harcadıktan sonra, "Bu kadar çektiğim emek

yeter." deyip yarı yolda bırakamayız. Sonuna kadar emek sarf etmeye **bıkmadan, usanmadan, yılmadan, üşenmeden, ertelemeden** devam etmeliyiz. Çocuğumuzun her bir saatinin dakikasını dahi israf etmemesi için elimizden geleni yapacağız. Bir hayat, bu şekilde kullanıldığı takdirde beklenilenden daha fazlası alınabilir. Suyun akışına müdahale edilmediğinde çevresine zarar vermesi gibi, çocuk da kendi haline bırakılırsa büyük ihtimalle çevresine zarar verecektir.

Anne ve babalar! Çocuğumuzun hoş olmayan, gelecekte fayda değil zarar getirecek olan hâl ve hareketlerini kontrol altına alalım. Kötü hâl ve hareketlerini devamlı görmezden gelir ya da bu hareketlere gülüp geçersek, ileride ağlayan biz oluruz.

Çocuğumuzun Potansiyeli

Her insan gibi bizim çocuğumuz da büyük bir potansiyelle dünyaya gelmiştir. Bu potansiyeli değerlendirmek, elimizde bulunan bu cevher madenini işleyerek mücevhere dönüştürmek büyük oranda bizim elimizdedir. Tabi bu öyle kolay olabilecek bir şey değil. Uzun zaman ve büyük çaba gerektiren bir süreçtir; ancak bu süreci ömrümüzle karşılaştırdığımızda, bunun ömrümüzde fazla bir yer işgal etmediğini görürüz. Her veli, çocuğunun bu önemli eğitim yıllarında emek verip karşılığını tam olarak alacağını bilseydi, eğitim için elindeki bütün imkânları seferber ederdi.

Bu durumda anne babaların cevabı hemen şu olmaktadır: "Hocam, gerçekten ben çocuğumun eğitim-öğretimi için hiçbir masraftan kaçınmadım. Çocuk her ne istediyse hemen aldım. Benim bu yönden kalbim rahat."

Hâlbuki benim demek istediğim bunlar değil. Benim asıl üzerinde durmak istediğim, bir anne-baba olarak çocuğunun başarısına doğrudan katkıda bulunmaktır.

Çocuğumuzun başarısını konuşmadan önce, çocuğumuzun beyninin kapasitesi hakkında bilgi sahibi olmalıyız ki, çocuğa ona göre bilgi yüklemeye çalışalım. Çocuğumuza fazla bilgi yüklenildiği takdirde, evladımız o bilgiyi acaba kaldırabilecek kapasitede mi?

3

İNSAN BEYNİ MÜKEMMELDİR

İnsan televizyon izlerken bir saniyede yirmi beş tane görüntüyü zihin deposuna atıyor. Yani siz fotoğraf çekerken saniyenin 1/25'ini dondurabiliyorsunuz. Bir saniyede 25 değişik görüntü çekebilirsiniz. Bu, dakikada bin 500, saatte 90 bin demektir. Türkiye'de ortalama günlük TV izleme süresi dört saat olduğundan, 360 bin görüntü günlük olarak beyindeki depoya gidiyor. Yok canım, ben bu kadar zeki değilim, bu kadar görüntüyü benim hafızam alamaz, benim ana bellek bu kadar büyük değil mi diyorsunuz? Şimdi düşünün; dün akşam izlediğiniz o dizide başkahraman işine vardığında nasıl bir sürprizle karşılaşmıştı? Ondan sonraki hareketleri nasıldı? Her ne ise, hepsini hatırlarsınız. Bunları bırakın, bu sabah kalktığınızı, kahvaltıda ne yediğinizi, çayınızın sıcaklığını, kahvaltı yaparken kiminle ne konuştuğunuzu, evden nasıl ayrıldığınızı, merdivenlerden inerken kiminle karşılaştığınızı ya da kimseyle karşılaşmadan indiğinizi tek tek düşünün. Ayrıntılı bir şekilde düşündükten sonra hatırlamamanız mümkün değil. Demek ki o kadar fotoğrafı çekip beyne göndermişsiniz ki hatırlıyorsunuz. Yani, herkes gibi sen de zekisin. Senin çocuğun da diğer çalışkanlar gibi zeki.

O zaman beynin bu fotoğraf çekip belleğe gönderme özelliğini kullanıp bir şeyler öğretmek gerekiyor. Dört yıllığa göre

hazırlanan lise ders kitapları, NLP ilkelerinden yararlanılarak hazırlanmıştır. Lise ikilerde edebiyat dersini işlerken bir konunun sonunda şunu ödev olarak öğrencilere verilmesini istiyor: "İşlediğiniz yazar ve konuları büyük harflerle renkli kartonlara yazın ve sınıfın değişik yerlerine asın. Öğrenciler ister istemez, derse girip çıkarken onlara bakacaklar ve bir şeyler öğreneceklerdir."

Bunu uyguladık, gerçekten de faydalı oldu. Ayrıca sınıfa canlılık kattı, sınıf rengârenk oldu. Bunu bütün öğretmenler hatta siz veliler de uygulayabilirsiniz. (Sonra idareden uyarı geldi, sınıfın boyalarına zarar veriyormuşuz.) Ne yapalım, herkes kendi çapında haklı!

Öğretmen arkadaşım Mehmet Yağcı anlattı: Kızım yedinci sınıfa gidiyor. İngilizce kelimeleri daha çabuk öğrenmesi için şöyle bir taktik uyguladım ve beklediğimden daha başarılı oldum. Evde ne kadar eşya varsa hepsinin üzerine küçük renkli kâğıtlar yapıştırdım. Kâğıtların üzerine de o eşyanın adını hem İngilizce hem de Türkçe yazdım. Aynanın, dolabın, fayansın, bardağın, çatalın, tencerenin… Evde ne bulunuyorsa hepsinin üzerine yazdım. Kızım çok kısa zamanda ezberledi.

"Yeni beyin araştırmaları, beyin ve hafıza kaslarının diğer kaslardan farklı olmadığını ortaya koydu. Kol ve bacak kaslarını çok kullanan, kondisyonunu arttırır. Devamlı her gün yeni şeyler öğrenen de hafızasını ve beyin kaslarını güçlendirir."

(Ali Erkan Kavaklı)

Normalde çok yiyenlerin midesi büyür; yemeyi azalttıkça mide de kendiliğinden yavaş yavaş küçülür. Beyin de aynı bunun gibidir. Beyin ne kadar çok kullanılırsa faaliyet alanı da o kadar genişleyecek, anlama yeteneği kuvvetlenecektir. Kullanılmazsa da zayıflayacak ve anlama yeteneği körelecektir. Süt veren ineği sağmazsanız sütü kurutursunuz. Sağmaya devam ederseniz, uzun müddet istifade edersiniz.

Beyinden bahsedince beynin gıdasından söz etmemek olur mu? Yeri gelmişken beynin gıdası ve sağlık-başarı konusuna kısaca değinmek istiyorum. Atalarımız boşuna "Aç ayı oynamaz." dememiş. İlk önce çocuğumuzun karnı tok olacak ki sonra sıra beyni doldurmaya gelebilsin.

Başarı ve Sağlık

"Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi,
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi. "

(Kanuni Sultan Süleyman)

Yukarıdaki beyitte de özetlendiği gibi her şeyin başı sağlıktır. Sağlık olmadan hiçbir şeyin tadı tuzu olmaz. Bundan dolayı kendimizin ve çocuğumuzun sağlığına dikkat edelim. Sağlıksız bir çocuğa istediğiniz eğitimi veremezsiniz.

Cevizle beynin benzerliğini hiç düşündük mü? Her ikisi de iki kıvrımdan oluşan sert koruyucuların içinde bulunan maddeler, görünüş olarak birbirine çok benzemektedir. Bu benzerliğin yanında cevizin diğer meyvelerden çok önemli bir farkı vardır. Diğer meyvelerde bulunmayan gümüş iyon sadece cevizde bulunmaktadır. İşin enteresan tarafı, bu gümüş iyona ihtiyacı olan tek organımız beynimizdir.

Çocuğun gelişiminde önemli yere sahip olan omega-3 asitleri balıkta bulunmaktadır. Bu asit beynin çalışmasını arttırır ve hafızayı kuvvetlendirir. Aynı zamanda balıktaki bu asit çocuğun agresif (hırçın) olmasını önlemektedir. Beynin en fazla ihtiyacı olan gıdalardan bir de glikozdur. Glikozun en fazla bulunduğu gıda ise kuru üzümdür. Peygamberimiz (sav) de her sabah besmele ile yirmi bir adet çekirdekli siyah kuru üzümün yenilmesini 1400 yıl önce tavsiye etmiştir. Günümüzde bu bilimsel olarak da ispatlanmıştır ve Peygamberimizin (sav) bir mucizesi daha bu şekilde ortaya çıkmıştır.

Anne-baba olarak, mutfak masasına bu üzümden koyun. Hem kendiniz hem de çocuklarınız aç karna sabahları yerseniz belli bir zaman sonra faydasını görmeye başlarsınız. Bu arada bir sünneti

yerine getirdiğinizden dolayı sevap da kazanmış olursunuz. Yani bir taşla iki kuş; biri maddi, diğeri manevi…

Düzenli kahvaltı yapan çocukların matematik sınavında daha iyi sonuç aldıkları, okula devamsızlıklarının daha az olduğu ve hiperaktivite, depresyon, endişe hallerine daha az girdikleri gözlenmiştir. Kahvaltı yapan çocuk, dikkatini daha çabuk toplar ve karmaşık problemleri çözmekte zorlanmaz. Kahvaltının diğer adı 'başarı yemeği'dir.

Sabahleyin kaldırdığımız çocuğumuzu, kahvaltı yaptırmadan okula göndermeyelim. Mümkünse kahvaltıda bal yedirelim. Beynin oksijen ve şekerle beslendiğini unutmayalım. Halk arasında şöyle bir deyim vardır:

Kahvaltıyı kimseye verme, kendin ye,
Öğle yemeğini dostlarınla paylaş,
Akşam yemeğini ise düşmanlarına yedir.

Diğer bir söz ise "Kahvaltıyı krallar gibi, öğleyi orta tabakadaki insanlar gibi, akşamı da fakirler gibi ye." demektedir. Eğer çocuklarınızın "başarısız" olmasını istiyorsanız, onlara kahvaltı yaptırmayın. Öğle yemeğini öylesine geçiştirin, akşama da çok mükemmel bir sofra hazırlayın.

Sabahları derse girdiğimde bazı öğrenciler hâlâ kendinde olmuyor, kendini derse veremiyor. Sebebini sorduğumda ya çok geç yatıp uykusunu alamadığını ya da kahvaltı yapmadan geldiğini söylüyor.

Çocuklarımızı mutlaka zamanında yatırıp kaldıralım. Konunun uzmanlarına göre bireyin yaşlarına göre uyku saatleri şöyledir:

1-1 Yaş: 13-15 Saat
1-6 Yaş: 12-13 Saat
6-8 Yaş: 10-12 Saat
8-10 Yaş: 9 Saat
10-13 Yaş: 8 Saat
13-15 Yaş: 7 Saat
15 Yaş ve üzeri: 6 Saat

Davut Can

Başarı Evde Başlar

Birçok anne-baba gibi **"ÇOCUĞUM ZEKİ AMA DERS ÇALIŞMIYOR"** mu diyorsunuz?

Hayatta başarılı olanlar, geçmişteki başarılarına bakarak özgüven kazanıp iyi bir motivasyonla çalışanlardır. Başarısız olanlar ise geçmişteki başarısızlıklarına bakıp ümitsizliğe düşerek, özgüvenini kaybedenlerdir.

Çocuğun "çalışkan" sıfatını alması için bilhassa ilkokulda elinden geleni yapması gerekmektedir. Eğer bunu yapmazsa, telafisi hemen hemen mümkün olmayan bir yola girmiş olur. Unutmayın, çocuk zamanının 1/3'ünü okulda, geriye kalan 2/3'ünü de evde ve sosyal çevresinde geçirir. Dolayısı ile çocuğun başarısında ailenin önemi daha fazladır.

İşte bu kitapta, "Çocuğumuzun başarılı olması için anne-baba olarak neler yapabiliriz?" sorusuna cevaplar bulacak, "Bir kitap okumakla, çocuğumun başarısının bu kadar değişeceğini hiç beklemezdim." diyeceksiniz.

www.hayatyayinlari.com

9 786051 512273

twitter.com/hayatyayinlari
facebook.com/hayatyayinlari
Instagram.com/hayatyayinlari